

Sygn. akt II CSK 533/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa M. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Apelacyjnemu w [...]

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 stycznia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 5 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400 (pięć tysięcy
czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 15 czerwca 2016 r., oddalającego powództwo o odszkodowanie z tytułu odmowy udzielenia powodowi przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w sprawie nie wykazano przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c. Wskazał, że nie można stwierdzić, by odmowa udzielenia przerwy w odbywaniu kary miała charakter bezprawny. Powód nie wykazał także, by orzeczenie penitencjarne pociągnęło za sobą dla niego jakąkolwiek wymierną szkodę oraz by pomiędzy hipotetyczną szkodą i kontynuowaniem przez niego odbywania kary mógł istnieć adekwatny związek przyczynowy. W sprawie brak było także podstaw do zawieszenia postępowania z uwagi na równoległe toczące się postępowanie administracyjne (z którym powód łączył swoje twierdzenia o wyrządzeniu mu szkody).

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powoda. Wnosząc o przyjęcie jej do rozpoznania, wskazał on, po pierwsze, na nieważność postępowania przed Sądami pierwszej i drugiej instancji z uwagi na rozpoznanie sprawy przez Sądy, których sędziowie byli objęci wyłączeniem na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c. Jak stwierdził skarżący, przesłanka ta wynikała z faktu, że pozwanym w sprawie był Sąd Apelacyjny w [...] - a zatem zarówno sędziowie tego Sądu, jak i podległego mu Sądu Okręgowego w Ł., nie powinni uczestniczyć w jej rozpoznaniu. Po drugie, skarżący powołał się także na oczywistą zasadność skargi, z uwagi na pominięcie okoliczności mających istotne znaczenie dla jej rozpoznania - zwłaszcza faktu, że osadzenie powoda w zakładzie karnym pozbawiło go możliwości dochodzenia swoich praw w postępowaniu administracyjnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W sprawie nie występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, do których odwołał się skarżący.

Po pierwsze, nie doszło do nieważności postępowania. Z góry w tym wypadku można wykluczyć, by przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniała ewentualna nieważność postępowania przed Sądem Okręgowym. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. odnosi się jedynie do nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji, nie zaś do postępowania pierwszoinstancyjnego (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, nie publ. i z dnia 18 lutego 2016 r., V CSK 465/15, nie publ.). Ponadto skarżący pominął, iż złożył wniosek o wyłączenie od rozpoznania sprawy wszystkich sędziów Sądu Okręgowego w Ł., a Sąd Apelacyjny w [...] orzekając na skutek tego wniosku wyłączył od rozpoznania sprawy Sędziego orzekającego w pierwszej instancji o odmowie udzielenia przerwy w odbywaniu kary, a w pozostałym zakresie wniosek oddalił, czego skarżący nie kwestionował w trybie zażalenia do innego równorzędnego składu sądu drugiej instancji (k. 181-184 akt IACo [...]). Po drugie, nie można także stwierdzić przyczyn, które uzasadniałyby nieważność postępowania przed Sądem Apelacyjnym. Powództwo w sprawie zostało wytoczone przeciwko Skarbowi Państwa, działającemu przez Sąd Apelacyjny

jedynie jako przez swoją jednostkę organizacyjną (*statio fisci*). W konsekwencji, rozstrzygnięcie sprawy nie pozostawało w bezpośrednim związku z prawami Sądu Apelacyjnego, ani tym bardziej poszczególnych sędziów orzekających w jego ramach (art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c.). Sędziowie ci korzystali z gwarancji niezależności i niezawisłości, a pomiędzy przedmiotem postępowania i ich sytuacją osobistą nie zachodził żaden wyraźny i bezpośredni związek. Ponadto skarżący nie wnioskował o wyłączenie Sędziów orzekających w Sadzie Apelacyjnym, a do składu orzekającego nie wchodził Sędzia orzekający w postępowaniu odwoławczym o odmowie udzielenia przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności (k. 80 akt Kow [...] Sądu Okręgowego w Ł.).

Po drugie, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, o której mowa wyżej. Skarżący nie uwzględnił, że skarga kasacyjna winna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi. Skarżący powinien podać argumenty wykazujące, iż rzeczywiście skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona i w czym - w jego ocenie - wyraża się ta „oczywistość”, a czego nie uczynił. Sformułował jedynie bardzo ogólne i lakoniczne uzasadnienie, które nie pozwala stwierdzić, w czym dokładnie upatruje on przyczyn tego rodzaju - kwalifikowanej i nadzwyczajnej - wadliwości zaskarżonego

orzeczenia. Równocześnie, uzasadnienie przedstawione przez Sąd Apelacyjny nie pozwala stwierdzić jakichkolwiek innych oczywistych i rażących uchybień, które mogłyby odpowiadać analizowanej przesłance.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3, 99 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 r. (Dz. U. z 2015, poz. 1800 ze zm.).

aw

jw